

سرمقاله

فساد و بی عدالتی در نظام معارف

حفيظ الله زكي

نظام معارف در هر کشوری زیربنای توسعه و پیشرفت آن کشور را تشکیل می دهد. در چوکات معارف دانش آموزان به مسایل فنی، تکنیکی و تخصصی آشنا می شوند و در دوره دانشگاه آن را به ثمر می رسانند. توسعه و پیشرفت بدون سرمایه های متخصص انسانی میسر نمی شود و این سرمایه از طریق گذراندن مراحل آموزشی در نظام معارف امکان پذیر می شود.

در بسیاری موارد میزان توسعه و پیشرفت کشورها با تعداد افراد متخصص و پاسواد آنها به سنجش گرفته می شود، به هر اندازه که افراد متخصص در یک کشور زیاد باشد به همان مثابه راه برای توسعه همه جانبه نیز هموار می گردد. از سوی دیگر معارف زمینه را برای تغییر مداوم و نظام مند در جامعه فراهم می سازد. نظام آموزشی با خلق الگوهای مناسب، سبب تغییر در اندیشه و رفتار متعلمان می گردد و متعلمان امروز، مناصب دولتی را در فرادای کشور در اختیار می گیرند و این فرایند روند تغییرات بنیادی و تدریجی در جامعه را تسهیل می کند.

نظام معارف در افغانستان همواره با اشکالات، کاستی ها و نارسایی ها مواجه بوده است. تبعیض و بی عدالتی، کمبود مواد آموزشی، ضعف اشکالات نصاب تحصیلی، محیط آموزشی نامناسب و دهها چالش دیگر، سبب کندهی رشد کمی و کیفی معارف در کشور گردیده است. این ضعف ها و نارسایی ها متأسفانه پیامدهای ناگواری برای مردم ما داشته و از تأثیرگذاری نظام معارف در فرهنگ سازی و توسعه سیاسی و اقتصادی کشور به شدت کاسته است.

بزرگترین چالش در رشد نظام معارف کشور، نگاه تبعیض آمیز نسبت به این مسأله بوده است. همانطوری که شهروندان کشور در سایر عرصه ها به شهروندان درجه یک و دو تقسیم بندی می شدند، در عرصه معارف نیز این دوگانگی مشهود بوده است. مناطق محروم و برخی از کتله های اجتماعی عیامدانه با دسترسی به معارف محروم می شدند. این محرومیت جریان رشد و ترقی کشور را با کندهی روپرو نمود و فرایند تغییر مثبت در جامعه را متوقف و جامعه را به قطب های فکری متضاد و ناهمگونی تقسیم بندی کرد.

در سال های گذشته اگرچه توجه به معارف در سراسر کشور عومیت یافت، اما با آنها توفیق های باقی مانده از تفرقات ظالمانه و تبعیض گذشته و وجود فساد گسترده در وزارت معارف، برخورد عادلانه و منصفانه نسبت به توسعه معارف و آماده کردن محیط های مناسب تحصیلی را با سوال و اشکال روبرو کرد. امروزه کم نیستند کتابتایی که به صورت عصری و پخته کاری در مناطقی ساخته شده که حتی برای یگروز برای تعلیم فرزندان این آب و خاک مورد بهره برداری قرار نگرفته است و بالعکس بسیاری از مناطقی که با وجود تقاضا و اشتیاق عمومی نسبت به آموزش و پرورش، اما کمترین توجه از سوی وزارت معارف نسبت به نیازهای تحصیلی آنها صورت گرفته است.

با این که پنج سال قبل وزارت معارف وعده داده بود که تا یکسال دیگر ساخت و ساز مکاتب در پایتخت به حدی می رسد که دیگر متعلمان مجبور نباشند در فضای باز یا زیر خیمه ها و خانه های فرسوده و کهنه کرای می بروند، اما این وعده ها در برخی مناطق محروم هنوز جامه عمل نپوشیده است. لیسه نسوان سید الشهداء چهل دختران و لیسه ملافیض محمد کاتب شهرک اتفاق در غرب کابل، تنها دو نمونه از محرومیت، بیچارگی و فراموشی شدگی شهروندان این مناطق را برجسته می سازد، در حالی که ابعاد محرومیت در سایر عرصه ها و از جمله معارف بسیار عمیق تر و درد آورت از آن چیزی است که نشان داده می شود.

این مسأله اولاً که کارکرد کلی وزارت معارف را به شدت زیر سؤال می برد. ثانیاً چرا برخی از مکاتب از شهر کابل از بهترین ساختمان ها و امکانات بهره مند می شود، اما در برخی مناطق کمترین توجه به جای و امکانات تحصیلی فرزندان محروم صورت نمی گیرد. با توجه به نقش و کارکرد معارف در توسعه و پیشرفت، نقش برابر مردم در توسعه فدای کشور نادیده گرفته می شود و این یکی از مصادق بارز تبعیض آنها در نهاد تحصیلی کشور است.

مشکلات بیماران افغان در هندوستان

نوروز رجا

ب: ویژه تجارتی: جواز تمدید شده تجارت، آدرس شرکت فعال در هند و بیل های خرید داشته باشد.

ج: ویژه تحصیلی: تحصیلات در هند به سه شکل انجام میگیرد که شامل بورسیه تحصیلی دولتی هند، بورسیه تحصیلی دولت افغانستان و تحصیلات آزاد است.

بزرگواران دولت و یا غیر دولتی در کنفرانس ها دعوت می شود، دعوت نامه سازمان دعوت کننده و آدرس برگزاری کنفرانس را با خود داشته باشد.

ز: ویژه مرضی: بیماری که جهت تداوی در هند می رود، علاوه بر پاسپورت، تذکره، عکس و آدرس مشخص در افغانستان و هند، نسخه داکتر، مکتوب شفاخانه را نیز داشته باشد. به یابوز بیماران زده همانند شخصی بیمار همراه او یکجا ویژه داده می شود. اما، بیمار کسانی که در هند برای تداوی میروند و ویژه سیاحتی میگیرند. چون مدت اقامت ویژه سیاحت در هند ۳۰ روز است آن پس از سپری نمودن موعود معین با مشکلات زیاد مواجه می شوند.

عبدالحمید میگوید: «ویژه سیاحتی ۳۰ روزه است، اما تداوی ۳۷ روز طول کشید، زمانی که میخواستیم برگردم با مشکلات زیادی مواجه شدم، یکماه دیگر طول کشید تا ویزه از تمدید گردید و خروجی زده شد.» به گفته عبدالحمید، شمار زیادی از افغانهای که با ویژه سیاحتی برای تداوی در هند میروند، با همین مشکل برمی خورند. خدمات سحی در داخل افغانستان عمدتاً به دلیل هجوم بیماران از افغانستان به هند، بی اعتمادی آنان به جامعه طب افغانستان است. اغلب بیماران، به باوراند که تشخیص بیماریها توسط داکتران در افغانستان نادرست است.

عبدالقادر ۴۵ ساله با شنیده شهر کابل که جهت تداوی به هندوسستان رفته است، میگوید: «داکتران در افغانستان، بیماری اش را تکلیف قلبی تشخیص کرده بود، اما در هند تشخیص شده که وی تکلیف معده دارد، بعد از مصرف دوی معده سختش بهتر شده است.» این در حالست که در یک نیم دهه گذشته با صدها میلیون دالر کمک های جامعه جهانی در بخش صحت، اما هنوز هم مردم از غیر تخصصی بودن خدمات صحتی و دواهای غیر معیاری به هند میروند.

در دهلی ۳۵۰۰ تا ۵۰۰۰ رومیه میباشند، قیمت اندوسکوپ (Endoscope) در افغانستان ۱۲۰۰ تا ۳۰۰۰ افغانی است، اما در شفاخانه «بلکه» در دهلی ۱۲۰۰۰ رومیه هندی میباشند. قیمت دوا، در دواخانه های داخل شفاخانه های بزرگ نیز چندین برابر می باشد.

به این اساس، بیماران افغان بصورت سازمان یافته پول خود را به شفاخانه ها، آزمایشگاه ها، مترجمان و صاحبان اتاقها تحویل می دهند. پیش از این حتا در مورد فروش اعضای بدن بیماران افغان در دهلی نیز خبرهایی منتشر شده است.

برای افغان ها پنج نوع ویژه داده میشود، سیاحتی، مرضی، تجارتی، تحصیلی و کنفرانسی. دریافت هر کدام این ویژهها تشریفات خاص خود را دارد. الف: ویژه سیاحتی: متقاضی باید مبلغ ۱۰۰۰ دالر ضمانت بانکی، آدرس مکمل و نامبرناماس در افغانستان و آدرس مشخص در هند داشته باشد.

دارد، یک نوع آن ۴۰ هزار، دیگری ۲۵ هزار، سومی ۱۶ هزار و چهارمی هم ۱۰ هزار رومیه هندی قیمت دارد. این در حالست که بیشتر شفاخانه های هند شخصی و تجارتی اند و دولت بالای آن تسلط ندارند، این شفاخانه ها همانند تجارت خانه های انسد که صاحبانش میخواهند از مرجعین سود بیشتر ببرند.

رضا رهنورد یک دانشجوی افغان در دهلی میگوید: «برخورد دوگانه و تجارتی شفاخانه های هندوستان با بیماران افغان سبب می شود که مردم افغانستان در قبال حکومت، مردم و انسان دوستی هند بی باور شوند.»

اما داکتر شیدا محمد ابدالی سفیر افغانستان در دهلی میگوید: «تلاش کردیم که قانونی را در پارلمان هند پاس کنیم که با بیماران افغانی برخورد همانند بیماران هند نشود، چون شفاخانه ها شخصی اند، پارلمان هند نتوانست این قانون را پاس کند.»

قیمت فیس داکتر و آزمایشها در هند چند برابر افغانستان است. در هند هزینه ملاقات با داکتر متخصص از ۵۰۰ تا ۱۵۰۰ رومیه هندی می باشد، هزینه آزمایش خون (blood test) در افغانستان بین ۲۰۰ تا ۵۰۰ افغانی است اما در شفاخانه «یکس» دهلی ۶۰۰۰ رومیه. هزینه التراسوند (Ultrasound) در افغانستان بین ۱۵۰ تا ۴۰۰ افغانی است،

وقتی به آزمایشگاه رسیدیم، گفت، حالا رخصتی شده فردا بیاید. از فردای همان روز دیگر آن جوان را ندیدیم، او پولی که ازمن گرفته بود نه کرایه اتاق را داده بود مواردی وجود دارد که برخی از کارمندان سفارت افغانستان در هند نیز کمیشن کاری می کنند، بیماران هموطن شان را که زبان نمی فهمند به شفاخانه ها میفرودند: موضوعی که مقامات سفارت افغانستان در هند آن را تأیید نموده میگویند، این موارد در گذشته وجود داشته اما هم اکنون جلوی آن گرفته شده است.

برخورد دوگانه برخی شفاخانه های هند با بیماران پول بیشتری میگیرند. عبدالحمید یکی از بیمارانسی که تکلیف روده دارد و ۱۲ روز در شفاخانه «پترا» بستر شده است میگوید: «این شفاخانه از شهروند هندی شیی ۴۵۰۰ رومیه و از من شب ۶۵۰۰ رومیه هندی میگیرد.»

یک کارمند سفارت افغانستان در دهلی که خواست نامش فاش شود میگوید: «در شفاخانه «پراس» یک داکتر بود که برای بیماران افغانی دوی مخصوص می ساخت که آن دوا در هیچ شفاخانه دیگر پیدا نمی شد.» موضوع جالب دیگر در برخی از آزمایشگاه های هند موضوع نرخ نامه است، هر کدام قیمت مشخص

روزانه صدها تن شهروند افغان جهت تداوی به هندوستان میروند. کمبود خدمات صحتی، ادویه های بی کیفیت و معالجه های غیر تخصصی در افغانستان سبب شده است که، مراجعه بیماران افغان به شفاخانه های هندوستان افزایش یابد.

بر اساس آمار شرکت های هواپیمایی، هر روز چهار تا پنج پرواز از کابل به مقصد دهلی صورت میگیرد، این پروازها ۵۵۰ تا ۶۰۰ تن را به دهلی انتقال میدهند که حدود ۹۰ درصد آنان بیمارانی اند که جهت تداوی به هند میروند. اما تداوی در هند با مشکلات زیاد همراه است، بیشتر بیماران افغان با پیاده شدن از هواپیما در میدان هوایی دهلی دچار سرگردانی می شوند.

نظام معارف در هندوستان همواره با اشکالات، کاستی ها و نارسایی ها مواجه بوده است. تبعیض و بی عدالتی، کمبود مواد آموزشی، ضعف اشکالات نصاب تحصیلی، محیط آموزشی نامناسب و دهها چالش دیگر، سبب کندهی رشد کمی و کیفی معارف در کشور گردیده است. این ضعف ها و نارسایی ها متأسفانه پیامدهای ناگواری برای مردم ما داشته و از تأثیرگذاری نظام معارف در فرهنگ سازی و توسعه سیاسی و اقتصادی کشور به شدت کاسته است.

بزرگترین چالش در رشد نظام معارف کشور، نگاه تبعیض آمیز نسبت به این مسأله بوده است. همانطوری که شهروندان کشور در سایر عرصه ها به شهروندان درجه یک و دو تقسیم بندی می شدند، در عرصه معارف نیز این دوگانگی مشهود بوده است. مناطق محروم و برخی از کتله های اجتماعی عیامدانه با دسترسی به معارف محروم می شدند. این محرومیت جریان رشد و ترقی کشور را با کندهی روپرو نمود و فرایند تغییر مثبت در جامعه را متوقف و جامعه را به قطب های فکری متضاد و ناهمگونی تقسیم بندی کرد.

در سال های گذشته اگرچه توجه به معارف در سراسر کشور عومیت یافت، اما با آنها توفیق های باقی مانده از تفرقات ظالمانه و تبعیض گذشته و وجود فساد گسترده در وزارت معارف، برخورد عادلانه و منصفانه نسبت به توسعه معارف و آماده کردن محیط های مناسب تحصیلی را با سوال و اشکال روبرو کرد. امروزه کم نیستند کتابتایی که به صورت عصری و پخته کاری در مناطقی ساخته شده که حتی برای یگروز برای تعلیم فرزندان این آب و خاک مورد بهره برداری قرار نگرفته است و بالعکس بسیاری از مناطقی که با وجود تقاضا و اشتیاق عمومی نسبت به آموزش و پرورش، اما کمترین توجه از سوی وزارت معارف نسبت به نیازهای تحصیلی آنها صورت گرفته است.

تعلیم و تربیه در عصر جهانی شدن؛ چالش ها و راهبردها

حبيب صبوری خسروشاھی | قسمت سوم

تربیه عبارتند از: «ماریتین کارنوی» در تحلیل جامع خود معتقد است که بررسی جهانی شدن فراتر از تأثیر آن بر کلاس درس است. گر چه روش عرضه دانش در کلاس درس بخش مهمی از تولید دانش است، اما در این فرایند نیروهای خارجی متعددی بر جهانی شدن کارنوی در مسیر شناسایی چگونگی تأثیر جهانی شدن بر تعلیم و تربیه به پنج عامل اساسی اشاره می کند: ۱) تغییر سازمان کار و ظهور اقتصاد دانش محور و اهمیت یافتن مهارت نیروی انسانی؛ ۲) تربیت مهارت های برتر برای جذب سرمایه گذاری خارجی؛ ۳) سیاسی شدن اصلاحات آموزشی؛ ۴) گسترش نفوذ اینترنت و آموزش مجازی؛ ۵) ضرورت جهت گیری هر چه فزون تر نظام های آموزشی به سمت آموزش بین فرهنگی. جهانی شدن بر سازمان کار و روش انجام کار در سطح جهان نیز مؤثر بوده و مهمترین بخش این تأثیر به تولید کالا با مهارت بالاتر مربوط می گردد. گسترش اقتصاد دانش محور، انتعاف پذیری، تأثیر کارگران بر مشاغل خود، جریان چند مهارتی، افزایش سطح مهارت و دانش کارگران، نابرابری درآمد ها، گسترش تقاضا برای آموزش عالی و مانند آن از ویژگی های جهانی شدن

منظور ارتقای سطح مسؤلیت و پاسخگویی نظام تعلیم و تربیه در قبال جامعه، مورد توجه قرار گرفته اند. با سنجش دانش تولید شده، کارکنان و مدیران آموزشی نیز مورد ارزشیابی قرار می گیرند. اما روش امتحانات به شدت متأثر از محیط سیاسی و اهداف نظام آموزشی است. لذا برای توسعه سیاست های تربیخ به منظور بهبود نظام آموزشی باید گرایشات سیاسی- عقیدتی امتحانات از چارچوب و محتوای مدیریت نظام های آموزشی مجزا گردد. جهانی شدن شبکه های اطلاعات به منزله انتقال فرهنگ جهانی است. جهانی شدن همچنین به گونه ای است که بعضی از گروه ها احساس می کنند ارزش های بازار ناشی از فرهنگ نوین، آنها را به حاشیه رانده است. لذا این گروه ها از طریق تأکید بر ارزش های خاص به مقابله با اقتصاد جهانی می پردازند؛ ارزش های که خود نیز جهانی شده اند (مانند گروه های مذهبی، طرفداران محیط زیست، فرانوگرایان، جنبش فمینیستی و مانند آن) و همزمان علیه نظام بازار نیز به مقابله می- پردازند. چنین جریان نزع تاجزه ای در رابطه با مفهوم و ارزش دانش به وجود می آورد. نظریه دانش جهانی پیونگ چنگ گسترش فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی در قرن اخیر منجر به ظهور دانش جهانی شده است. در این زمینه مگ دالنا موک وین پیونگ چنگ در سال ۱۹۹۸ چارچوبی را مطرح کرده که در آن دانش به پنج حوزه تقسیم شده است. وی دانش جهانی مربوط به هر یک از این حوزه ها را در این چارچوب ارائه داده که عبارتند از: فنی- اقتصادی، انسانی- اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و آموزشی.

در سومین کتاب در مورد آموزش و پرورش نوین مربوط به مرکز آسیای نوآوری های آموزشی برای توسعه (ACED) وابسته به دفتر منطقه ای یونسکو در بانکوک می باشد. در این کتاب به موضوعاتی چون نقش تعلیم و تربیه در تغییر ارزش ها و نگرش ها، تعلیم و تربیه و تکنولوژی های آموزشی نوین، توسعه انسان گرا، نقش معلم ... اشاره می شود.

در سال ۱۹۹۳ ششمین کنفرانس وزاری تعلیم و تربیه منطقه آسیا-اقیانوسیه متشکل از ۲۳ دولت از جمله ایران که مردم در مالزی برپا شد، به توصیه نامه ای رسید که مصادق بارز تبعیض آنها در نهاد تحصیلی کشور است.

کارتون روز

روژنامه افغانستان ما از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده باز گردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سر مقاله یانگر دیدگاه روزنامه افغانستان می باشد.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

ادین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وبسایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷

بنیان گذار: داکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سر دبیر: حفیظ الله زکی
کار یکتا نویست: خالق علی زاده

افغانستان ما
The Daily Afghanistan Ma

روزنامه
Outlook
AFGHANISTAN
The Leading Independent Magazine